

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

**ΕΚΔΟΣΗ ΔΕΛΤΙΟΥ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΠΟΛΙΤΗ Ε. Ε. ΓΙΑ ΜΙΣΘΩΤΕΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ Ε.Ε.**

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ανδρέας Τάκης
Επιμέλεια Σύνοψης: Εύα Αντωνίου, Μαρία Βουτσίνου

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Περίληψη: Αναφορά Πολωνού υπηκόου, απασχολούμενου στον κατασκευαστικό τομέα, για άρνηση παραλαβής και χορήγησης δελτίου διαμονής υπηκόου Ε.Ε. για μισθωτές υπηρεσίες μετά την ένταξη της Πολωνίας στην Ε.Ε από την αρμόδια αστυνομική αρχή- Αρχική άρνηση του Τμήματος Αλλοδαπών της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών να ικανοποιήσει το αίτημά του με την αιτιολογία ότι ο ενδιαφερόμενος όφειλε να προσκομίσει θεωρημένο δελτίο παροχής υπηρεσιών από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. - Έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη προς την αρμόδια υπηρεσία για επανεξέταση της υπόθεσης δεδομένου ότι η διοίκηση δεν έλαβε υπ' όψιν της τις διατάξεις του εργατικού δικαίου και του δικαίου της κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις οποίες ρητά ορίζεται ότι οι απασχολούμενοι στον κατασκευαστικό τομέα θεωρούνται μισθωτοί και δεν έχουν υποχρέωση θεώρησης του σχετικού παραστατικού από την Δ.Ο.Υ - Αποδοχή της άποψης του Συνηγόρου του Πολίτη από το αρμόδιο Τμήμα Αλλοδαπών, το οποίο τελικά παρέλαβε και εξέδωσε το σχετικό δελτίο διαμονής υπηκόου Ε.Ε.

Βοηθός Συνήγορος: Ανδρέας Τάκης
Χειριστής: Μαρία Βουτσίνου

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε τη με Α.Π. 5289/2005 αναφορά από τον κ. ***, με την οποία αυτός διαμαρτυρόταν για την άρνηση παραλαβής από το Τμήμα Αλλοδαπών της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών της αίτησής του για χορήγηση σε αυτόν δελτίου διαμονής υπηκόου της Ε.Ε..

Ο κ. *** , υπήκοος, Πολωνίας, ήταν κάτοχος άδειας διαμονής και εργασίας αλλοδαπού τρίτης χώρας για «άσκηση ανεξαρτήτων υπηρεσιών ή έργου» (μισθωτές υπηρεσίες) σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2910/2001, η οποία είχε χρονική διάρκεια ισχύος από 12/2/2004 μέχρι 11/2/2006. Κατά τον χρόνο της λήξης της άδειας διαμονής τους η Πολωνία ήταν ήδη κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ημερομηνία ένταξης 01.05.2004) και είχε αναγνωρισθεί στους πολίτες των νέων κρατών το δικαίωμα εγκατάστασης και εργασίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως οριζόταν από την οδηγία 2004/38 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ε.Ε., και για το λόγο αυτό ο αναφερόμενος προσήλθε στο Τμήμα Αλλοδαπών της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών της Ελληνικής Αστυνομίας προκειμένου να αντικαταστήσει την προηγούμενη άδεια διαμονής αλλοδαπού τρίτης χώρας με δελτίο διαμονής πολίτη της Ε.Ε. για μισθωτές υπηρεσίες

Η αρμόδια αστυνομική αρχή αρνήθηκε επανειλημμένα να παραλάβει τη σχετική αίτηση του αναφερομένου θεωρώντας ότι αυτός ασκούσε δραστηριότητα ελεύθερου επαγγελματία ζητώντας του να προσκομίσει θεωρημένο δελτίο παροχής υπηρεσιών από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., το οποίο δεν ήταν υποχρεωμένος να διαθέτει ο αναφερόμενος ως εργαζόμενος σε συνεργείο κατασκευαστικής εταιρείας.

B. ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Αναφορικά με το καθεστώς της απασχόλησης στον κατασκευαστικό τομέα, οι διατάξεις του εργατικού δικαίου και της κοινωνικής ασφάλισης ορίζουν ότι πρόκειται για έμμισθη εργασία και για το λόγο αυτό οι απασχολούμενοι στον εν λόγω τομέα υπάγονται στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. και δεν θεωρούν δελτία απόδειξης παροχής υπηρεσιών από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και οι σχετικές διατάξεις έχουν

εφαρμογή ανεξαρτήτως της ιθαγένειας του εργαζομένου. Ωστόσο στις σχετικές διατάξεις του ν. 2910/2001, οι οποίες είχαν εφαρμογή για την χορήγηση άδειας εργασίας για τους αλλοδαπούς τρίτων χωρών μέχρι την έναρξη σε ισχύ του ν. 3386/2005, για την έμμισθη εργασία υπήρχαν δύο είδη αδειών διαμονής: για «εξαρτημένη εργασία» ή «παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου». Για τους εργαζομένους στον κατασκευαστικό τομέα αλλοδαπούς χορηγούνταν άδεια διαμονής και εργασίας για «παροχή ανεξαρτήτων υπηρεσιών ή έργου». Η χρήση του αδόκιμου όρου «παροχή ανεξαρτήτων υπηρεσιών» προκαλούσε αρκετές φορές σύγχυση κατά την συναλλαγή με την διοίκηση ή με ιδιώτες με την άδεια διαμονής για «ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα», η οποία χορηγούνταν στους μη μισθωτούς αλλοδαπούς.

Αντιθέτως για την διαμονή για εργασία των πολιτών της Ε.Ε. σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις γίνεται απλώς διάκριση των εργαζομένων σε μισθωτούς και μη προκειμένου να τους χορηγηθεί το προβλεπόμενο δελτίο διαμονής πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε.. Ειδικότερα σύμφωνα με το άρθρο 5 του Π.Δ. 499/1987, με το οποίο ρυθμίζονται τα σχετικά με τη διακίνηση και διαμονή στην Ελλάδα των μισθωτών εργαζομένων υπηκόων των Κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των οικογενειών τους σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αριθ. 64/221/Ε.Ο.Κ., 68/360/Ε.Ο.Κ. και 72/194/Ε.Ο.Κ. και σε εκτέλεση των Κανονισμών (Ε.Ο.Κ.) αριθ. 1612/68 του Συμβουλίου και αριθ. 1251/70 της Επιτροπής, ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις της χορήγησης του σχετικού δελτίου διαμονής, καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, τα οποία πρέπει να προσκομίσει ο ενδιαφερόμενος, χωρίς να προβλέπεται στην ισχύουσα νομοθεσία η υποχρέωση κατάθεσης σχετικής βεβαίωσης της Δ.Ο.Υ. για τους μισθωτούς εργαζομένους.

Κατόπιν της ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 01.05.2004 των δέκα (10) νέων κρατών-μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση – μεταξύ αυτών και της Πολωνίας- αναγνωρίζεται υπό προϋποθέσεις για χρονικό διάστημα δύο (2)ετών και πλήρως από 01.05.2006 στους πολίτες των νέων κρατών -αν δεν έχει δηλωθεί σχετική αντίθετη επιφύλαξη από κράτος μέλος- το δικαίωμα εγκατάστασης και εργασίας σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως εξειδικεύεται στην περίπτωση της ένταξης των 10 συγκεκριμένων νέων κρατών-μελών με την οδηγία 2004/38 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Γ. Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Από τα στοιχεία του φακέλου, τα οποία είχαν υποβληθεί στο Συνήγορο του Πολίτη, προέκυπτε ότι ο αναφερόμενος Πολωνός υπήκοος ήταν κάτοχος άδειας εργασίας (μισθωτών) υπηρεσιών σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2910/2001 με χρονική διάρκεια ισχύος από 12/2/2004 μέχρι 11/2/2006. Κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής τους σύμφωνα με την οδηγία 2004/38 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία είχε εφαρμογή κατά τον χρόνο λήξης της άδειας διαμονής του στην Ελλάδα, ο αναφερόμενος προσήλθε στο Τμήμα Αλλοδαπών της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών προκειμένου να χορηγηθεί σε αυτόν δελτίο διαμονής πολίτη της Ε.Ε για μισθωτή εργασία. Όπως προέκυψε από τα στοιχεία, τα οποία έχει προσκομίσει ο αναφερόμενος στον Συνήγορο του Πολίτη, ο κ. *** ήταν εργαζόμενος στον κατασκευαστικό τομέα και κάτοχος άδειας διαμονής για «παροχή ανεξαρτήτων υπηρεσιών», η οποία όμως αφορούσε όπως αναφέρθηκε ανωτέρω έμμισθη εργασία.. Τις ανωτέρω επισημάνσεις έκρινε σκόπιμο να κάνει ο Συνήγορος του Πολίτη στην επικοινωνία του με το αρμόδιο Τμήμα Αλλοδαπών

διευκρινίζοντας το είδος της εργασίας, που παρέχει ο αναφερόμενος. Σε συνέχεια της άρνησης της αρμόδιας υπηρεσίας να παραλάβει το σχετικό αίτημα με τα δικαιολογητικά, τα οποία προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις για τους μισθωτούς. Στη συνέχεια ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε από τον αναφερόμενο ότι η αρμόδια αστυνομική αρχή εξακολουθούσε να αρνείται να παραλάβει το σχετικό αίτημα και απέστειλε το με Α.Π. 5289.2.3/05/24.11.2006 έγγραφό του προς το αρμόδιο Τμήμα Αλλοδαπών της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών, επισημαίνοντας ότι έστω και αν για την απασχόληση στον κατασκευαστικό τομέα οι σχετικές διατάξεις του ν. 2910/2001 χρησιμοποιούσαν τον αδόκιμο όρο «ανεξάρτητες υπηρεσίες ή έργο» και στα έντυπα αδειών αναγραφόταν ως είδος εργασίας «παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών», σύμφωνα με τις διατάξεις του εργατικού δικαίου πρόκειται για έμμισθη απασχόληση και για τον λόγο αυτό ο αναφερόμενος υπάγεται στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α. και δεν έχει ποτέ στο παρελθόν θεωρήσει δελτία αποδείξεων παροχής υπηρεσιών από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, κατόπιν της κτήσης από αυτόν της ιδιότητας του πολίτη κράτους-μέλους της Ε.Ε., εφαρμογή για την χορήγηση δελτίου διαμονής έχουν οι διατάξεις του Π.Δ. 499/1987 για την έμμισθη απασχόληση.

Περαιτέρω, με το ως άνω έγγραφό του ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε ότι σύμφωνα με το άρθρο 5 του Π.Δ. 499/1987, με το οποίο ρυθμίζονται τα σχετικά με τη διακίνηση και διαμονή στην Ελλάδα των μισθωτών εργαζομένων υπηκόων των Κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των οικογενειών τους, με τον οποίο ενσωματώνονταν οι σχετικές κοινοτικές οδηγίες, και σε εκτέλεση των αντίστοιχων διατάξεων των Κανονισμών (Ε.Ο.Κ.) του Συμβουλίου και της Επιτροπής, με τις οποίες ορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις της χορήγησης του δελτίου διαμονής, καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, τα οποία πρέπει να προσκομίσει ο ενδιαφερόμενος, δεν προβλέπεται για τους μισθωτούς η υποχρέωση κατάθεσης σχετικής βεβαίωσης της Δ.Ο.Υ. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα ο Συνήγορος του Πολίτη ζητούσε από την αρμόδια υπηρεσία να παραλάβει την σχετική αίτηση με τα απαιτούμενα για τις μισθωτές υπηρεσίες δικαιολογητικά και να εξετάσει κατ'εφαρμογή των διατάξεων αυτών το σχετικό αίτημα, καθώς και να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να εφοδιασθεί ο αναφερόμενος με δελτίο διαμονής υπηκόου κράτους μέλους της Ε.Ε. .

Δ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

Σε συνέχεια του ανωτέρου εγγράφου του Συνηγόρου του Πολίτη προς το Τμήμα Αλλοδαπών της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών η αρμόδια υπηρεσία ενημέρωσε τον Συνήγορο του Πολίτη ότι τελικά έγινε δεκτό το αίτημα του αναφερομένου και χορηγήθηκε σε αυτόν δελτίο διαμονής για μισθωτές υπηρεσίες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

* _ * _ * _ * _ *